

SAMOSTALNO UPLAĆIVANJE DOPRINOSA ZA PENZIJSKO OSIGURANJE

PITANJE: Pre godinu i po dana sam ostao bez posla i podneo sam zahtev da mi se prizna pravo da uplaćujem doprinose po čl.15. Dobio sam rešenje i na osnovu tog rešenja sam vršio uplate. U medjuvremenu sam nekoliko puta radio po mesec dana, i to po ugovoru o delu, tako da me interesuje da li je to od uticaja na pravo koje mi je priznato po čl.15?

ODGOVOR: Osiguranje po članu 15. automatski prestaje kada neko lice radi po ugovoru o delu ili drugom ugovoru na osnovu koga se prima ugovorena naknada. Ukoliko je lice nastavilo da plaća doprinose po članu 15. i u periodu kad je obavljao poslove po ugovoru, to lice može podneti zahtev za povraćaj doprinosa koje je platio po članu 15. za taj period.

Za ponovno uključivanje u obavezno osiguranje po članu 15. (nakon prestanka osiguranja po osnovu obavljanja ugovorenih poslova) mora se podneti novi zahtev.

PITANJE: Radim kao lekar četiri godine u državnoj ustanovi. Pošto planiram uskoro da dam otkaz radi odlaska u inostranstvo, da li postoji mogućnost da samostalno uplaćujem doprinos za penzijsko osiguranje. Sa vašeg sajta sam preuzeo obrazac zahteva za sticanje svojstva osiguranika po članu 15, ali nisam siguran šta u mom slučaju treba da podnesem od dokumenata koji su navedeni na kraju zahteva.

ODGOVOR: Uplatu doprinosa po čl. 15 Zakona o PIO koriste osiguranici koji se nalaze van osiguranja, sa prebivalištem u Srbiji. Ovaj vid osiguranja je moguć ukoliko u inostranstvu ne budete bili radno angažovani. Ukoliko ćete biti radno angažovani u državi sa kojom Srbija ima potpisan Sporazum o socijalnom osiguranju, prijavu na osiguranje i plaćanje poreskih obaveza po tom osnovu obavlja inostrani poslodavac i taj staž osiguranja se računa u ukupan staž prilikom ostvarivanja prava na penziju. Ako se radi o državi sa kojom nemamo potpisan sporazum, možete da podnesete Zahtev za utvrđivanje svojstva osiguranika po osnovu zaposlenja u inostranstvu, ako za to vreme niste obavezno osigurani kod inostranog nosioca osiguranja.

PITANJE: Da li mogu samostalno da uplatim staž za period za koji nisam bio zaposlen da bih obezbedio kontinuitet u stažu?

ODGOVOR: Ova opcija nije zakonski omogućena jer u sistemu penzijskog i invalidskog osiguranja ne postoji institut otkupa ili dokupa staža. To znači da se doprinosi ne mogu retroaktivno uplatiti za period za koji nije postojala prijava na osiguranje, niti se staž može dokupiti za ubuduće, jednokratnom uplatom doprinosa.

PITANJE: Ostao sam bez posla i hteo bih da nastavim neko vreme da sam uplaćujem staž. Da li mogu sada samostalno da uplaćujem sebi radni staž i koliko bi to koštalo?

ODGOVOR: Ukoliko niste u osiguranju, imate mogućnost da se uključite u obavezno osiguranje po članu 15 Zakona o PIO i da sami uplaćujete doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje pri čemu možete da izaberete jednu od 13 ponudjenih osnovica. Osnovice se menjaju početkom godine i važe celu godinu. Obavezno osiguranje po ovom osnovu može trajati onoliko koliko Vi želite. Napominjemo da je neophodno redovno uplaćivati doprinose za vreme trajanja ovog osiguranja, jer u protivnom period osiguranja za koji nisu plaćeni doprinosi ne može se priznati u staž. Da biste se uključili u obavezno osiguranje po članu 15 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju potrebno je da podnesete zahtev nadležnoj filijali.

PITANJE: Samostalno uplaćujem doprinos za penzijsko osiguranje po članu 15 Zakona o PIO, pa me zanima da li mogu sada da prekinem plaćanje (zbog nedostatka finansijskih sredstava) a da kasnije jednokratnom uplatom (kad budem imao mogućnosti) uplatim doprinose za period za koji nisam uplaćivao.

ODGOVOR: Za vreme dok imate svojstvo osiguranika po članu 15 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS”, 34/03...101/10), ne možete biti oslobođeni obaveze plaćanja doprinosa, jer je ta obaveza utvrđena pravosnažnim rešenjem. Ukoliko više ne želite da budete uključeni u obavezno osiguranje po članu 15 Zakona o PIO, potrebno je da nadležnoj filijali Fonda podnesete zahtev za prestanak osiguranja po ovom osnovu, pri čemu će Vam svojstvo osiguranika prestati sa danom za koji se opredelite u zahtevu. Ako se doprinos ne plati u roku od 6 meseci od dana dospelosti, svojstvo osiguranika prestaje najranije sa poslednjim danom za koji je doprinos plaćen, Rešenje o prestanku svojstva osiguranika po ovom osnovu donosi se po službenoj dužnosti, po dobijanju potvrde od finansijske službe da lice nije platilo doprinos u roku 6 meseci od dospelosti. Ovi osiguranici ne mogu da izvrše naknadne uplate doprinosa za period za koji doprinos nije plaćen 6 meseci od dana dospelosti.

PITANJE: Ako se uključim u osiguranje po čl. 15 i sama uplaćujem doprinose, da li ću tako moći da regulišem i zdravstveno osiguranje?

ODGOVOR: Uplata doprinosa po čl. 15 Zakona o PIO ne odnosi se na zdravstveno osiguranje već samo na penzijsko osiguranje. Ukoliko želite i zdravstveno da se osigurate, obratite se Republičkom fondu za zdravstveno osiguranje.